

Ana Jovančević

Stipendista Ministarstva

Univerzitet u Nišu

Filozofski fakultet

Departman za psihologiju

Niš, Srbija

USAMLJENOST U INTERPERSONALNIM ODNOSIMA KAO PREDIKTOR SUBJEKTIVNOG BLAGOSTANJA

Apstrakt: Cilj ovog rada je bio da se ispita odnos socijalne usamljenosti, usamljenosti u ljubavi i usamljenosti u porodici sa komponentama subjektivnog blagostanja. Uzorak je prigodan i čini ga 219 ispitanika (78.99% žena). Starost ispitanika kreće se u rasponu od 18 do 61 godine, a prosečna starost iznosi 25.28 ($SD = 8.14$, $MOD = 23$). U ovom istraživanju je od instrumenata korišćena Skala socijalne i emocionalne usamljenosti (Social and Emotional Loneliness Scale for Adults; SELSA: diTomasso & Spinner, 1993). Za operacionalizaciju subjektivnog blagostanja korišćena je skala zadovoljstva životom (SWLS: Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985), kao i PANAS skala (Watson, Clark, & Tellegan, 1988) za merenje pozitivnog i negativnog afekta. Podaci su obrađivani regresionom analizom, gde su prediktori bile tri vrste usamljenosti dok su kriterijumske varijable bile komponente subjektivnog blagostanja. Rezultati pokazuju da su sva tri modela statistički značajna. Kao značajni prediktori zadovoljstva životom izdvajaju se sve tri vrste usamljenosti (socijalna usamljenost: $\beta = -.40$; usamljenost u ljubavi: $\beta = -.20$; usamljenost u porodici: $\beta = -.16$), i to sve tri sa negativnim predznakom. Kada je u pitanju pozitivan afekat, značajni prediktor ove varijable je socijalna usamljenost ($\beta = -.20$), sa negativnim predznakom. Kao statistički značajan prediktor negativnog afekta izdvaja se usamljenost u porodici ($\beta = .15$). Ograničenja ovog istraživanja tiču se pre svega uzorka, odnosno njegove neujednačenosti po polu i po starosti ispitanika. Dakle, na osnovu rezultata možemo da zaključimo da se na osnovu usamljenosti može, u određenoj meri, predvideti subjektivno blagostanje, da usamljenost u najvećoj meri doprinosi nižim nivoima zadovoljstva životom, dok u ograničenoj meri objašnjava ostale dve komponente subjektivnog blagostanja: pozitivan i negativan afekat.

Ključne reči: socijalna usamljenost, usamljenost u ljubavi, usamljenost u porodici, subjektivno blagostanje

LONELINESS IN INTERPERSONAL RELATIONS AS A PREDICTOR OF SUBJECTIVE WELL-BEING

Abstract: The aim of this paper was to examine the relationship between social loneliness, loneliness in love and loneliness in the family with components of the subjective well-being. The sample is convenient and it consists of 219 respondents (78.99% women). The age of the respondents ranged from 18 to 61 years, with an average age of 25.28 ($SD = 8.14$, $MOD = 23$). In this study, the Social and Emotional Loneliness Scale for Adults (SELSA: diTomasso & Spinner, 1993) was used from the instruments. A life satisfaction scale (SWLS: Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985) was used to operationalize subjective

well-being, as well as a PANAS scale (Watson, Clark, & Tellegan, 1988) to measure positive and negative affect. The data were processed by regression analysis, where predictors were three types of loneliness while criterion variables were components of subjective well-being. The results show that all three models are statistically significant. Significant predictors of life satisfaction are all three types of loneliness (social loneliness: $\beta = -.40$; loneliness in love: $\beta = -.20$; family loneliness: $\beta = -.16$), all three with negative correlation. When it comes to positive affect, a significant predictor of this variable is social loneliness ($\beta = -.20$), with a negative sign. Family loneliness ($\beta = .15$) stands out as a statistically significant predictor of negative affect. The limitations of this study are primarily related to the sample, ie its gender and age disparity. So, based on the results, we can conclude that, based on loneliness, subjective well-being can be predicted to a certain extent, that loneliness contributes to the lower levels of life satisfaction to a greater extent, while it explains, to a limited extent, the other two components of subjective well-being: positive and negative affect.

Keywords: social loneliness, loneliness in love, family loneliness, subjective well-being